

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia 15 września 1948 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Żeglugi, Przemysłu i Handlu, Skarbu, Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Odbudowy — przepisy sanitarne w morskich portach handlowych i przystaniach.

Na podstawie art. 11 lit. b ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i o ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 198), art. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 1932 r. w sprawie ratyfikacji międzynarodowej konwencji sanitarnej podpisanej w Paryżu dnia 21 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 127), art. 5 i 8 dekretu z dnia 25 czerwca 1946 r. o organizacji i zakresie działania Morskiego i Portowych Urzędów Zdrowia (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 202) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Każdy morski statek handlowy przybywający do polskich portów handlowych podlega kontroli sanitarnej, a w szczególności: a) odprawie i b) inspekcji sanitarnej.

2. Odprawa sanitarna odbywa się przy wejściu lub także w miarę potrzeby przy wyjściu statku z portu i polega na przeglądzie dokumentów

statku, zbadaniu pasażerów i członków załogi, a przede wszystkim chorych, i na ogólnym przejrzeniu pomieszczeń statku.

3. Inspekcja sanitarna statku może być podjęta w każdym czasie dla ustalenia, czy i w jakim stopniu jego stan sanitarny zagraża bezpieczeństwu portu.

4. Odprawy sanitarnej dokonywają portowe urzędy zdrowia. Do przeprowadzenia inspekcji sanitarnej uprawnione są: Morski Urząd Zdrowia i portowe urzędy zdrowia po zawiadomieniu kapitanatu (bosmanatu) portu.

5. Inspekcje sanitarne, zależnie od uznania władz, wymienionych w ust. 4, mogą być powtarzane podczas postoju statku w porcie.

6. W odprawach i w inspekcjach sanitarnych statków przewożących ładunki zwierząt uczestniczy portowy lekarz weterynaryjny.

§ 2. Kapitanowie wszystkich statków morskich, przy zbliżaniu się do polskiego portu, zobowiązani są skontrolować stan zdrowia załogi i pasażerów oraz sprawdzić, czy nie wzrosła śmiertelność wśród gryzoni na statku.

§ 3. 1. Przy podejściu do portu na odległość widzenia kapitan statku obowiązany jest:

- 1) jeżeli statek przybywa z portu, uznanego za zakażony jedną z następujących chorób: dżumą, cholera, żółta febra, ospą lub durem osutkowym, bądź z portu, w stosunku do którego polskie władze sanitarne postanowiły ze względu na istnienie epidemii innych chorób zakaźnych zastosowanie przepisów kwarantannowych, jednakże stan sanitarny statku jest zadawalający i nie ma na nim chorych podejrzanych o chorobę zakaźną — podnieść na fokmaszcie flagę „Q” według księgi międzynarodowych sygnałów morskich, a w nocy światło białe,
- 2) jeżeli statek przybywa z jednego z portów, określonych w pkt 1, a przy tym na statku stwierdzono przypadek uzasadniający podejrzenie o chorobę zakaźną — podnieść na fokmaszcie flagę „Q” powyżej pierwszej flagi zastępczej, a w nocy światło białe,
- 3) jeżeli na statku przed rozpoczęciem podróży lub w czasie jej trwania zaszedł przypadek jednej z wymienionych w pkt 1 chorób, bez względu na to, czy chory znajduje się jeszcze na statku — podnieść flagę „QL” w miejscu najbardziej widocznym, a w nocy na przednim maszcie sygnał świetlny czerwony, umieszczony nad światłem białym w odstępnie co najmniej 2 m,
- 4) jeżeli statek przybywa z jednego z portów strefy tropikalnej lub też z jednego z portów, położonych w innej strefie klimatycznej, który jednakże uznany jest za zakażony jedną z chorób wymienionych w pkt 1 — nadać najwcześniej na 12 godzin, a najpóźniej na 4 godziny przed przybyciem na redę kwarantannową depeszę radiową do właściwego portowego urzędu zdrowia, zawierającą następujące dane:
 - a) nazwę statku,
 - b) banderę statku,
 - c) port, z którego przybywa statek,
 - d) liczbę członków załogi,
 - e) liczbę pasażerów,
 - f) liczbę chorych,
 - g) rodzaj chorób,
 - h) liczbę zgonów,
 - i) rodzaj ładunku,
 - j) przypuszczalną godzinę przybycia do portu,
 - h) nazwisko kapitana.

2. Depesza może być nadana cała w pełnym tekście albo częściowo lub w całości według międzynarodowego kodu sygnałów kwarantannowych. Statki przybywające z portów strefy umiarkowanej i chłodnej (z wyjątkiem portów zakażonych) nie są obowiązane do nadawania kwarantannowych depesz radiowych, mogą je jednak nadawać w celu przyspieszenia formalności odprawy sanitarnej statku.

§ 4. 1. Wszystkie statki, wymienione w § 3, winny oczekiwać na redzie przybycia przedstawi-

cieli portowych władz sanitarnych, celem dokonania odprawy bądź inspekcji sanitarnej. Statkom tym nie wolno bez pisemnego zezwolenia portowego urzędu zdrowia:

- 1) opuszczać flag kwarantannowych („Q” lub „QL”) lub zdejmować świetlnych sygnałów,
- 2) zmieniać miejsce postoju na redzie, a w szczególności wpływać do portu,
- 3) wysłać szalup na ląd lub na inne statki,
- 4) zezwalać na przybijanie do statku szalup z innych statków lub z ładu z wyjątkiem statku pilota, władz celnych, władz bezpieczeństwa i innych portowych władz państwowych,
- 5) wysadzać ze statku pasażerów lub członków załogi ani dopuszczać na statek osób obcych z wyjątkiem pilota i przedstawicieli władz celnych lub władz bezpieczeństwa przybyłych w obecności władz sanitarnych.

2. Po dokonanej odprawie bądź inspekcji sanitarnej, jeżeli portowy urząd zdrowia nie wyda innych zarządzeń, statek otrzymuje od tego urzędu sanitarne świadectwo wolności ruchów i może wówczas zdjąć sygnały kwarantannowe.

3. O zarządzeniach wydanych na podstawie ust. 1 i 2 portowy urząd zdrowia zawiadamia kapitanat (bosmanat) portu i urząd celny.

§ 5. Wszystkie statki z wyjątkiem statków, wymienionych w § 3, mogą wejść do portu bez specjalnego zezwolenia portowego urzędu zdrowia i przycumować w miejscu wyznaczonym im przez kapitanat (bosmanat) portu, gdzie zostają poddane odprawie sanitarnej bądź przez portowy urząd zdrowia zostają od niej zwolnione.

§ 6. Przy wchodzeniu do portu kapitan winien wypełnić dokładnie kwestionariusz o stanie zdrowotności statku i prawdziwość danych stwierdzić własnoręcznym podpisem.

§ 7. 1. Statkom, uprawnionym do wejścia do portu w myśl § 5, aż do otrzymania sanitarnego świadectwa wolności ruchów zakazuje się wszelkiej styczności z lądem lub z innymi statkami, jak również zmiany miejsca postoju.

2. W szczególności nie wolno opuszczać statku żadnej osobie spośród załogi lub pasażerów ani też wpuszczać na statek żadnej osoby z wyjątkiem pilota i innych osób urzędowych, udających się na statek w wykonywaniu obowiązków służbowych.

3. Osoby, które wstąpiły na statek przed uzyskaniem sanitarnego świadectwa wolności ruchów, będą traktowane w przypadku zarządzeń kwarantannowych na równi z załogą i pasażerami statku.

4. Osoby, które po przybyciu statku brały udział wyłącznie w wyładowaniu i przyjęciu poczty, druków, książek, gazet, papierów urzędowych itp. i nie miały bezpośredniego kontaktu ze statkiem, nie podlegają zarządzeniom kwarantannowym.

§ 8. Odprawy sanitarnej dokonuje lekarz portowy lub delegowany kontroler sanitarny w obecności kapitana statku, jego zastępcy bądź lekarza okrętowego, jeżeli lekarz znajduje się na statku.

§ 9. Po przybyciu lekarza portowego (kontrolera sanitarnego) na statek, kapitan winien przedłożyć mu wypełniony kwestionariusz (§ 6), jak również na żądanie przedłożyć do wglądu:

- 1) listę załogi,
- 2) listę pasażerów,
- 3) książkę chorych,
- 4) świadectwo deratyzacji lub świadectwo zwolnienia od deratyzacji,
- 5) aktualne plany statku i
- 6) dziennik okrętowy.

§ 10. Kapitan i lekarz okrętowy mają obowiązek udzielać lekarzowi portowemu ścisłych odpowiedzi i wyjaśnień na wszystkie zapytania, dotyczące stanu sanitarnego statku oraz stanu zdrowia załogi i pasażerów.

§ 11. 1. Po przedstawieniu dokumentów, wymienionych w § 9, należy przy odprawie sanitarnej przedstawić do badania wszystkie osoby z załogi i spośród pasażerów, zgłoszone jako chore, a także na żądanie dokonującego odprawy sanitarnej — inne osoby.

2. Dokonującemu odprawy sanitarnej statku należy umożliwić zebranie dokładnych danych o pochodzeniu wody we wszystkich zbiornikach na statku (wody do picia, wody użytkowej i wody — balastu).

§ 12. Lekarz portowy ma prawo i powinien badać stan sanitarny pomieszczeń dla pasażerów i załogi oraz kuchni, magazynów żywnościowych i innych pomieszczeń na statku.

§ 13. Odprawy sanitarnej statku dokonują przedstawiciele portowego urzędu zdrowia, w miarę możliwości bezpośrednio po przybyciu statku na redę bądź do portu.

§ 14. Jeśli z powodu niedostatecznego oświetlenia na statku lub też z powodu innych przeszkód odprawa sanitarna nie może być dokonana, może być ona przerwana do czasu usunięcia tych przeszkód.

§ 15. Jeżeli wynik odprawy sanitarnej statku wykazuje, że stan sanitarny statku ani przebywających na nim osób nie budzą zastrzeżeń, portowy urząd zdrowia wydaje mu sanitarne świadectwo wolności ruchów.

§ 16. W przypadku niepomyślnego wyniku odprawy sanitarnej lekarz portowy przeprowadza szczegółową inspekcję sanitarną statku i wydaje potrzebne zarządzenia, ograniczające wolność ruchów statku.

§ 17. Każdy statek, zależnie od uznania portowych władz sanitarnych, może być zwolniony częściowo lub całkowicie od odprawy sanitarnej. Dotyczy to w szczególności statków kursujących stale i w krótkich odstępach czasu między jednym z portów strefy umiarkowanej a danym portem polskim.

§ 18. Statek uchylający się od wykonania zarządzeń, wydanych przez portową władzę sanitarną na podstawie niniejszego rozporządzenia, winien niezwłocznie wrócić na pełne morze.

§ 19. O wszystkich chorobach, stwierdzonych na statku podczas jego postoju w porcie, oraz o wzmożonej śmiertelności wśród gryzoni kapitan statku obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić portowy urząd zdrowia. Chorym członkom załogi wolno statek opuścić na podstawie pisemnego zezwolenia wydanego po zbadaniu przez lekarza portowego.

§ 20. Portowy urząd zdrowia uprawniony jest do wydawania potrzebnych zarządzeń sanitarnych, także po wydaniu sanitarnego świadectwa wolności ruchów, a nawet w przypadkach szczególnych do cofnięcia tego świadectwa.

O wydanych zarządzeniach portowy urząd zdrowia zawiadamia kapitanat (bosmanat) portu.

§ 21. Członkowie załogi, chorzy na chorobę weneryczną, korzystają z bezpłatnego leczenia w ambulatoriach lub pogotowiacz portowego urzędu zdrowia. Urząd ten zależnie od swoich możliwości ułatwi również leczenie członków załogi statków chorym na inne choroby.

§ 22. 1. W czasie pobytu statków w porcie nie wolno odprowadzać nieczystości i odpadków do basenów portowych. Statek winien posiadać zbiorniki dla pomieszczenia zawartości ustępów na czas postoju statków w porcie. W ustępach, które są tak urządzone, że ich zawartość spływa wprost do morza, powinny być na czas pobytu w porcie wystawione kubły, opróżniane na lądzie w miejscach do tego przeznaczonych. Statek winien posiadać specjalne zbiorniki na odpadki i śmiecie, których również nie wolno opróżniać do basenów portowych. Zbiorników balastowych nie wolno opróżniać w porcie bez pisemnego zezwolenia portowego urzędu zdrowia.

2. Morski Urząd Zdrowia może zezwalać czasowo na odstępstwa od przepisów ust. 1.

§ 23. W przypadku wyrzucenia statku na skutek awarii na polski brzeg morski lub osadzenia na mieliźnie na polskich wodach terytorialnych, podlega on wszystkim niezbędnym i możliwym do zastosowania w danych okolicznościach przepisom niniejszego rozporządzenia. Kontrolę sanitarną nad takim statkiem sprawuje najbliższy terytorialnie portowy urząd zdrowia.

R o z d z i a ł II.

Przepisy kwarantannowe.

§ 24. Zarządzenia kwarantannowe stosuje się do statków zakażonych lub podejrzanych o zakażenie, a także w przypadkach, gdy warunki sanitarne na nich panujące dają powody do zastrzeżeń, bądź jeżeli statek przybywa z portu, który Morski Urząd Zdrowia na podstawie posiadanych informacji uzna za zakażony.

§ 25. Statek należy uważać za zakażony lub podejrzany o zakażenie, jeżeli:

- 1) w okresie ostatnich sześciu tygodni:
 - a) stwierdzono na nim przypadek niebezpiecznej choroby zakaźnej.

b) stwierdzono wzmożoną śmiertelność wśród gryzoni,

c) statek pobierał wodę w porcie zakażonym cholera, durem brzuszny, czerwonką bakteryjną lub amebową bądź w porcie tropikalnym,

2) statek wiezie ładunek pochodzący z okolic, w których dżuma, cholera, ospa lub dur osutkowy panuje epidemicznie.

§ 26. 1. Zarządzeń kwarantannowych nie stosuje się do statku, jeżeli zachodził on tylko do portu zakażonego, jednakże nie brał z ładunku pasażerów, towarów, żywności i wody, a kontakt jego z ładem stałym polegał wyłącznie na:

- 1) wyładowaniu pasażerów i ich bagaży,
- 2) załadowaniu pasażerów wraz z bagażami, którzy nie mieli kontaktu z portem lub okolicą zakażoną,
- 3) wyładowaniu lub załadowaniu poczty,
- 4) dopuszczeniu na pokład wyłącznie osób z tytułu ich funkcji urzędowych.

2. Zachowanie warunków przewidzianych w ust. 1 winno być stwierdzone świadectwem na piśmie, wizowanym przez polską placówkę konsularną.

§ 27. Od zarządzeń kwarantannowych może być zwolniony statek, który po opuszczeniu portu w okolicy zakażonej, uzyskał świadectwo wolności ruchu w porcie położonym w okolicy wolnej od zakażenia w kraju, który przystąpił do ratyfikowanej przez Polskę międzynarodowej konwencji sanitarnej bądź zawarł z Państwem Polskim specjalną umowę sanitarną.

§ 28. 1. W razie stwierdzenia jednej z niebezpiecznych chorób zakaźnych, wymienionych w ustawie z dnia 21 lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 198), może lekarz portowy odmówić statkowi prawa wolności ruchów.

2. W tym przypadku nikt nie może ze statku zejść na ląd ani przejść na inny statek bez pisemnego zezwolenia portowego urzędu zdrowia.

§ 29. Portowy urząd zdrowia może zarządzić sekcję zwłok każdej osoby zmarłej na statku w czasie podróży lub podczas postoju statku w porcie, jak również każdej osoby zmarłej na terenie portu, jeżeli zachodzi podejrzenie, że przyczyną zgonu była choroba zakaźna. Sekcji dokonuje lekarz, wyznaczony przez portowy urząd zdrowia.

§ 30. Chorych ze statku zakażonego lub podejrzanego o zakażenie wysadza się na ląd i izoluje w zakładzie kwarantannowym lub innym zakładzie do tego celu przeznaczonym, a statek lub zakażone jego części podlegają w miarę potrzeby dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji (odszczerzeniu). Na czas trwania tych czynności statek winien zakotwiczyć się na redzie bądź w innym miejscu wyznaczonym przez władze portowe.

§ 31. 1. Załoga i pasażerowie statku zakażonego lub podejrzanego o zakażenie będą poddani,

zależnie od potrzeby, obserwacji i nadzorowi sanitarnemu.

2. Osoba poddana obserwacji będzie izolowana na statku lub w zakładzie kwarantannowym, czy też innym na ten cel przeznaczonym pomieszczeniu.

3. Osoba poddana nadzorowi sanitarnemu otrzymuje swobodę poruszania się, obowiązana jest jednak zostawić swój adres w portowym urzędzie zdrowia oraz zawiadomić lekarza powiatowego (miejskiego) w miejscu swego pobytu o każdorazowej zmianie adresu i stawić się niezwłocznie na wezwanie do badania lekarskiego. Portowy urząd zdrowia przekazuje dane odnoszące się do osób, znajdujących się pod nadzorem sanitarnym, lekarzowi urzędowemu w miejscu ich każdorazowego pobytu.

§ 32. Wszystkie osoby, co do których zarządzone zostały obserwacje lub nadzór sanitarny, winny poddać się zarządzonym przez władze sanitarne badaniom klinicznym i laboratoryjnym.

§ 33. Statek zakażony lub podejrzany o zakażenie, przybywający do portu niedostatecznie wyposażonego pod względem sanitarnym, będzie skierowany na koszt i ryzyko armatora do innego odpowiednio wyposażonego portu.

§ 34. 1. W przypadku dżumy, cholery, żółtej febry, ospy lub duru osutkowego stosuje się do statków, ich ładunków, pasażerów i załogi zarządzenia szczególne, przewidziane w ratyfikowanych przez Polskę międzynarodowych konwencjach sanitarnych.

2. Towary pochodzące z obszaru zakażonego dżumą, co do których należy przypuszczać, że w nich trzymają się szczury, mogą być wyładowane tylko pod warunkiem przedsięwzięcia środków ostrożności, mających na celu niedopuszczenie do wymykania się szczurów na ląd oraz ich wytepienie.

§ 35. W przypadkach, gdy w czasie podróży z ostatniego portu lub po przybyciu do polskiego portu stwierdzono:

- 1) dur brzuszny i paradury,
- 2) czerwonką bakteryjną lub amebową,
- 3) dur powrotny,
- 4) błonicę,
- 5) płonicę,
- 6) różę,
- 7) zimnicę,
- 8) trąd,
- 9) odrę,
- 10) nosaciznę,
- 11) chorobę papuzią,
- 12) tularemie,
- 13) nagminne zapalenie opon mózgowych,
- 14) nagminne zapalenie przyusznicy,
- 15) kszusiec czyli koklusz,
- 16) zapalenie przednich rogów rdzenia,
- 17) nagminne zapalenie mózgowia,
- 18) chorobę Banga,
- 19) gruźlicę w przypadkach niebezpiecznych dla otoczenia.

- 20) jaglicę,
- 21) twardziel,
- 22) węglik,
- 23) włośnicę,
- 24) wściekliznę,
- 25) zatrucie jadami mięsnymi i rybnymi (botulizm),

statek, jego ładunek, pasażerowie i załoga podlegają następującym zarządzeniom szczególnym.

- 1) chorych wysadza się na ląd i izoluje w odpowiednim zakładzie leczniczym; portowy urząd zdrowia może zezwolić na pozostawienie chorego na statku, jeżeli jest tam lekarz okrętowy i odpowiednie pomieszczenie należyte izolowane,
- 2) części statku zamieszkałe przez chorych oraz te, które lekarz portowy uzna za zakażone, podlegają dezynfekcji; dezynfekcji podlegają również wskazane przez lekarza portowego: pościel, bielizna, przedmioty codziennego użytku itp.,
- 3) artykuły spożywcze uznane przez lekarza portowego za zakażone, nieświeże lub z innych względów szkodliwe dla zdrowia ulegają odkażeniu bądź zniszczeniu w obecności władz celnych,
- 4) woda podejrzana o zakażenie podlega odkażeniu w zbiornikach statku i usunięciu,
- 5) osoby i przedmioty zawzione podlegają odwzieszeniu.

§ 36. Jeżeli portowe władze sanitarne stwierdzą, że zawzieszenie załogi albo pasażerów dochodzi do 10% lub więcej, mogą one odmówić wolności ruchu statkowi bądź swobody poruszania się części załogi lub pasażerów do czasu przeprowadzenia skutecznego odwzieszenia.

§ 37. W przypadku zimnicy, jeżeli na statku znajdują się komary, statek podlega dezynsekcji.

§ 38. Przy odprawie sanitarnej statków, wychodzących z portów polskich, w których bądź w ich najbliższej okolicy ujawniono przypadki chorób zakaźnych, portowe władze sanitarne wydają zarządzenia mające na celu niedopuszczenie do zaokrętowania osób zakażonych lub podejrzanych o zakażenie, a nadto zarządzają:

- 1) w przypadkach cholery lub duru brzuszno — niedopuszczenie na statek zakażonej wody i zakażonych produktów żywności oraz szczepienie załogi i pasażerów,
- 2) w przypadkach czerwonki — niedopuszczenie na statek zakażonej wody i zakażonych produktów żywności,
- 3) w przypadkach dżumy — zaostrenie przepisów zapobiegających przedostaniu się szczurów z nabrzeży na statek i szczepienie pasażerów i załogi,
- 4) w przypadkach ospy — szczepienie przeciwko ospie pasażerów i członków załogi, którzy nie mogą się wykazać świadectwem szczepienia przeciwko ospie, dokonanego w ciągu ostatnich dwóch lat, oraz odkażenie ładunków szmat,

starych ubrań i wszystkich przedmiotów podejrzanych,

- 5) w przypadkach duru plamistego — szczepienie pasażerów i załogi oraz poddanie ich przeglądowi w celu natychmiastowego odwzieszenia osób zawzieszonych i ich bagaży.

§ 39. W przypadku, gdy na statku znajdują się zwierzęta, podejrzane o nosaciznę, chorobę papuzią, tularemię, chorobę Banga, węglik lub wściekliznę, badania zwierząt przeprowadza i wydaje potrzebne zarządzenia portowy lekarz weterynaryjny.

§ 40. Na żądanie kapitana statku portowy urząd zdrowia wystawia świadectwo, stwierdzające stan zdrowotności statku jak również stan zdrowotności portu i jego najbliższej okolicy. Osobom, szczepionym przez portowe władze sanitarne, wystawia portowy urząd zdrowia świadectwo szczepienia w językach: polskim i angielskim.

R o z d z i a ł III.

Dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja (odszezczenie).

§ 41. 1. Każdy morski statek handlowy, zawijający do jednego z polskich portów, winien posiadać świadectwo deratyzacji lub zwolnienia od deratyzacji. Świadectwa te winny być wypełnione dokładnie na formularzach wzoru międzynarodowego przez właściwy port i zawierają odpowiedzi słowne na wszystkie bez wyjątku pytania. W przypadkach, jeżeli statek zmierza do portu macierzystego, świadectwo deratyzacji bądź zwolnienia od niej może być uznane za ważne na okres do jednego miesiąca po upływie okresu, na który zostało wydane.

2. Polskie portowe władze sanitarne będą uznawały świadectwa deratyzacji i zwolnienia od deratyzacji jedynie tych państw, które przystąpiły do ratyfikowanej przez Polskę międzynarodowej konwencji sanitarnej lub zawarły z Państwem Polskim odrębną umowę sanitarną.

§ 42. Statki nie posiadające świadectwa deratyzacji lub zwolnienia od deratyzacji, odpowiadającego warunkom wymienionym w § 41, lub też posiadające świadectwa, których termin ważności minął, podlegają inspekcji i zależnie od jej wyniku otrzymują świadectwo zwolnienia od deratyzacji bądź po przymusowej deratyzacji na koszt armatora otrzymują świadectwo deratyzacji.

§ 43. Przymusowej deratyzacji podlega statek w razie stwierdzenia na nim dżumy bądź wzmożonej śmiertelności szczurów, bez względu na posiadane świadectwo deratyzacji lub zwolnienia od niej.

§ 44. Jeżeli statek podlegający przymusowej deratyzacji ma wylądować tylko część swego ładunku, lekarz portowy w uzasadnionych przypadkach może statkowi udzielić zezwolenia na wylądowanie ładunku przeznaczonego dla danego portu pod warunkiem, że zostaną zastosowane wszelkie środki zapobiegające przedostaniu się szczurów na ląd.

§ 45. 1. Na statkach, przychodzących z krajów tropikalnych z ładunkiem zboża, ryżu i innych towarów sypkich wolno otwierać ładownie i wyładowywać towary tylko w obecności przedstawicieli portowego urzędu zdrowia.

2. W razie ujawnienia padłych szczurów ładunek wstrzymuje się i luki zamyka się do czasu otrzymania wyniku badania padłych szczurów.

§ 46. Kapitan statku zaszczurzonego obowiązany jest w celu zapobieżenia przedostania się szczurów ze statku na ląd przestrzegać następujących środków:

- 1) wszystkie liny, cumy itp. prowadzące ze statku na ląd powinny być opatrzone metalowymi tarczami ochronnymi,
- 2) tarcza powinna być założona w odległości pół do 1 metra od burty statku,
- 3) w razie stosowania tarcz stożkowatych podstawa stożka musi być zwrócona do statku,
- 4) wszystkie tarcze powinny być zupełnie gładkie bez ubytków i listewek, które by mogły umożliwić szczurom przechodzenie przez tarczę; w tarczach składanych stykające się brzegi powinny być ściśle dopasowane,
- 5) średnica tarczy powinna co najmniej wynosić 90 cm przy tarczach płaskich, a 60 cm przy tarczach stożkowatych; grubość blachy, z której tarcza jest sporządzona powinna wynosić co najmniej 2 mm,
- 6) tarcza powinna być założona w ten sposób, by mogła się swobodnie obracać na linie dokoła swej osi, o ile możliwości zupełnie prostopadle do liny,
- 7) w przypadkach, w których liny prowadzące ze statku na nabrzeże krzyżują się, wszystkie tarcze powinny być założone tak, aby znajdowały się powyżej lub poniżej miejsca skrzyżowania. Odległość obwodu tarczy od liny sąsiedniej nie może wynosić mniej niż 60 cm,
- 8) we wszystkich przypadkach, w których statki przycumowane są w ten sposób, że nie można założyć tarczy na liny, należy smołować liny metalowe na przestrzeni około 1,5 m, natomiast na liny, których smołować nie można, należy nałożyć płócienny ochraniacz i pokryć go warstwą smoły; smołowanie winno być utrzymane stale w stanie świeżym,
- 9) wszystkie trapy prowadzące ze statku na nabrzeże powinny być strzeżone, a w nocy jasno oświetlane bądź zdejmowane.

§ 47. Morski Urząd Zdrowia i portowe urzędy zdrowia mogą stosować w morskich portach i przystaniach w razie stwierdzonej przez nie potrzeby przepisy §§ 1—47 do statków małego kabotażu, morskich statków rybackich i innych jednostek pływających, jak również do statków żeglugi śródlądowej.

§ 48. Portowe urzędy zdrowia mogą wydawać zarządzenia celem zabezpieczenia przed szczurami i odszczurzenia terenów, urządzeń i budynków w obrębie portów w sposób i terminach

przez te urzędy wskazanych na koszt właścicieli (użytkowników).

§ 49. Nowowznoszone na terenach portowych budowle winny być budowane w sposób określony w konwencjach międzynarodowych jako „rat proof“, tzn. w taki sposób, aby gryzonie nie miały do nich dostępu z zewnątrz i aby wewnątrz nie miały dogodnych warunków do zakładania gniazd i rozwoju.

§ 50. Kontrolę pod względem zaszczurzenia wszelkich budynków, terenów zabudowanych i nie zabudowanych w obrębie portów sprawują portowe urzędy zdrowia.

R o z d z i a ł IV.

Utrzymywanie czystości na terenach portowych.

§ 51. 1. Śmiecie i nieczystości w obrębie portów winny być składane do szczelnych śmietników betonowych bądź do specjalnych kubłów metalowych. Zarówno śmietniki jak i kubły na śmiecie winny być zaopatrzone w pokrywy metalowe zapobiegające przedostawaniu się do środka gryzoni i much.

2. Zakazuje się wylewania do śmietników nieczystości płynnych.

§ 52. Ścieki zarówno domowe jak i przemysłowe w obrębie portów mogą być odprowadzane wyłącznie do kanalizacji ogólnych, a w portach nieskanalizowanych do specjalnych dołów periodycznie opróżnianych.

§ 53. Kontrolę czystości budynków oraz terenów zabudowanych i nie zabudowanych w obrębie portów sprawują portowe urzędy zdrowia; urzędy te mogą wydawać właścicielom (użytkownikom) potrzebne w tym względzie zarządzenia.

§ 54. Świadectwa i zezwolenia sanitarnych władz portowych przewidziane w niniejszym rozporządzeniu nie zwalniają od obowiązków uzyskania zezwoleń innych władz w myśl obowiązujących przepisów.

§ 55. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia:

w z. *Bogusław Kozusznik*

Minister Żeglugi:

Ajam Rapacki

Minister Przemysłu i Handlu:

Hilary Minc

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Jan Dąb-Kociol

Minister Odbudowy:

wz. *Stefan Pietrusiewicz*